

СЕКЦІЯ 3

Удосконалення правових засад публічного управління в контексті європейської інтеграції України

Андрій БАКАЙ

*аспірант кафедри соціальної
і гуманітарної політики НАДУ*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕДИЧНОГО ПОСТАЧАННЯ В УМОВАХ ОСОБЛИВОГО ПЕРІОДУ ТА ІНШИХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ В УКРАЇНІ

На початку бойових дій на сході країни перед відомчими органами управління медичним забезпеченням сил оборони України гостро постали завдання щодо комплектування підрозділів та відомчих лікувальних закладів засобами індивідуального медичного захисту, виробами медичного призначення, лікарськими засобами, медичним устаткуванням з метою надання медичної допомоги гарантованого державою рівня та стабільного функціонування підрозділів медичного забезпечення, контролю ефективності та раціональності використання матеріальних медичних ресурсів.

Не торкаючись сутності питання організації медичного забезпечення, при забезпеченні заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу, а також медичного постачання в умовах мирного часу, особливого періоду, надзвичайного стану, інших кризових ситуацій слід зазначити, що для надання повного спектру послуг з медичного захисту населення надзвичайно важливим є формування та швидке й адекватне поповнення резервів лікарських засобів і виробів медичного призначення.

Варто зазначити, що система медичного постачання під час проведення ООС (АТО) за період свого формування і становлення як системи управління медичними логістичними ресурсами за спеціальними варіантами використання пройшла ряд трансформацій, але більшість проведених заходів адміністративного впливу фактично не дали очікуваних результатів [3].

Слід акцентувати увагу, що Законом «Кодекс цивільного захисту», Законом України «Про державний матеріальний резерв» від 24.01.1997р. № 51/97-ВР, Постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2001р. № 308 «Про порядок створення і використання резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків» [2] передбачено створення матеріальних резервів центральними органами виконавчої влади, що забезпечує формування і

реалізує державну політику у сфері цивільного захисту (оперативний матеріальний резерв) та іншими центральними органами виконавчої влади (відомчий матеріальний резерв) для забезпечення потреб України в особливий період та забезпечення першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій [1].

У той же час, обсяги та норми накопичення лікарських засобів, розрахунки потреби в коштах на поповнення (оновлення) витратного майна та витрачених запасів, номенклатура та норми накопичення лікарських засобів, виробів медичного призначення та медичного обладнання відомчого та регіонального резервів для запобігання та ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій, а також номенклатура лікарських засобів і виробів медичного призначення лікувально-профілактичних закладів затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10.08.2001 року № 331 «Про затвердження номенклатури резервів лікарських засобів, виробів медичного призначення та медичного обладнання» затверджено тільки на мирний час.

Медичне постачання військових частин, медичних підрозділів та, нажаль, в меншій мірі цивільного населення адміністративних територій зони проведення ООС (АТО), перш за все, є складовою відомчих систем медичного забезпечення та поєднує комплекс заходів, спрямованих на своєчасне та повне забезпечення потреб в медичному майні, апаратурі і техніці. Відомчі логістичні ресурси територіально розлагоджені та використовуються безпосередньо на потреби відомчих служб охорони здоров'я. Питання сумісного використання матеріальних ресурсів медичної номенклатури законодавчо не визначені.

Тобто, функціонування системи медичної логістики в умовах різних правових режимів в державі має базуватися на науково-обґрунтованій нормативно-правовій основі базових питань медичного забезпечення, оперативному управлінні матеріальними і фінансовими ресурсами, підрозділами медичного постачання, створенні та утриманні запасів медичного майна, що відповідають реальним потребам медичної служби в різні періоди діяльності та забезпеченні діяльності підрозділів медичного постачання у єдиному міжвідомчому правовому полі.

Отже, по причині критичного дисбалансу між відомчими системами координації медичного забезпечення у державі, загалом, практично відсутня єдина система управління матеріально-технічними ресурсами медичного призначення для потреб сил оборони України в цілому.

У цілому стан нормативно-правового регулювання питань організації та існування системи медичного забезпечення та постачання медичним майном під час надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу дозволяє центральним органам виконавчої влади виконувати завдання за призначенням.

Нині діюча правова та нормативна база з питань організації медичного постачання в умовах особливого періоду, надзвичайного стану, інших кризових ситуацій потребує упорядкування та приведення у відповідність до реалій сучасної України.

Потребують додаткового вивчення питання правового функціонування системи медичного забезпечення в частині перерозподілу матеріально-технічних ресурсів медичної номенклатури та створення ефективної інтегрованої системи медичного постачання в умовах особливого періоду, надзвичайного стану та інших кризових ситуацій.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про державний матеріальний резерв» від 24.01.1997 р. № 51/97-ВР, із відповідними змінами та доповненнями.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2001 р. № 308 «Про порядок створення і використання резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків».
3. Гульпа В. С. Організація медичного постачання військових частин та медичних підрозділів сил АТО / В. С. Гульпа // Медичне забезпечення антитерористичної операції : науково-організаційні та медико-соціальні аспекти : збірник наукових праць [за заг. ред. академіка НАМН України Цимбалюка В. І. і академіка НАМН України Сердюка А. М.] – К. : ДП «Пріоритети», 2016.- С. 224 – 231.

Валентина БОЙКО

старший викладач секції державного управління і права Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка

ЩОДО АДАПТАЦІЇ БЮДЖЕТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Цивілізаційним вибором України є євроінтеграція, що посідає особливе місце у системі зовнішньополітичних пріоритетів нашої держави. Угодою про асоціацію між Україною передбачається, що співробітництво в галузі управління державними фінансами спрямовується на забезпечення розвитку бюджетної політики і надійних систем внутрішнього контролю та зовнішнього аудиту, що базуються на міжнародних стандартах, а також відповідають основоположним принципам підзвітності, прозорості, економності, ефективності та результативності [1].

Поступове входження в європейські інституції вимагає адаптації

бюджетного законодавства до європейських стандартів, зокрема в частині розподілу та використання коштів Державного бюджету. Недосконалість законодавства створює передумови для зловживань на даному етапі бюджетного процесу та завданню державі величезних фінансових збитків. З огляду на велику кількість бюджетних правопорушень та відповідні рекомендації ЄС, останніми роками відбуваються досить значні зміни у бюджетному законодавстві України, проте питання його вдосконалення є і досі актуальним.

Про ефективність законодавчих змін, направлених на підвищення результативності заходів, що здійснюються на етапі виконання державного бюджету за видатками свідчать, в тому числі, і результати контрольно-аналітичних та експертних заходів, здійснюваних Рахунковою палатою України.

Так, Рахунковою палатою України у 2014 році виявлено порушень бюджетного законодавства на загальну суму 22 млрд. 517 млн. грн. [2], в 2015 році на 22 млрд. 651,8 млн. грн. [3], у 2016 році на 16 млрд. 963,1 млн. грн. [4], а у 2017 році на 23 млрд. 32,4 млн. грн. [5]. Найбільш характерними з них, за кількістю виявлених випадків та обсягами, були: використання бюджетних коштів без належних нормативно-правових підстав; планування з порушенням чинного законодавства та за відсутності правових підстав; використання коштів державного бюджету з порушенням чинного законодавства; порушення під час здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти [2; 3; 4; 5].

Переважає більшість із зазначених порушень бюджетного законодавства носять систематичний характер, незважаючи на те, що щороку Рахунковою палатою надаються рекомендації щодо покращення управління коштами державного бюджету та усуненню виявлених порушень як самим суб'єктам-порушникам, так і тим органам, що уповноваженні на вжиття відповідних заходів реагування та внесення змін до актів бюджетного законодавства.

Кількість виявлених порушень бюджетного законодавства за 2014 – 2017 роки спочатку мала тенденцію до зменшення (у 2016 році), проте це аж ніяк не зумовлювалося різким підвищенням рівня правової свідомості та правової культури суб'єктів, що здійснювали видатки державного бюджету. Така ситуація швидше була наслідком зменшення кількості перевірок в зв'язку із введенням мораторію на проведення перевірок контролюючими органами [2; 4; 5].

Системний характер переважної більшості порушень бюджетного законодавства та величезні суми завданих збитків від бюджетних правопорушень свідчить про низьку ефективність тих заходів, яких живає Рахункова палата. Реальні заходи по усуненню виявлених порушень бюджетного законодавства здійснюються доволі рідко. Особливо, якщо йдеться про реакцію органів виконавчої влади на